

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Кзз 1141/2020
28.10.2020. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Невенке Важић, председника већа, Веска Крстајића, Биљане Синановић, Милунке Цветковић и Драгана Аћимовића, чланова већа, са саветником Врховног касационог суда Снежаном Меденицом, као записничарем, у кривичном предмету окривљеног АА, због продуженог кривичног дела тешка крађа из члана 204. став 1. тачка 1. у вези члана 61. Кривичног законика, одлучујући о захтеву за заштиту законитости браниоца окривљеног – адвоката Николе Вељковића, поднетом против правноснажних пресуда Основног суда у Краљеву 38К број 526/2016 од 26.02.2020. године и Апелационог суда у Крагујевцу Кж1 број 456/20 од 15.07.2020. године, у седници већа одржаној дана 28. октобра 2020. године, већином гласова, донео је

ПРЕСУДУ

УСВАЈА СЕ као основан захтев за заштиту законитости браниоца окривљеног АА – адвоката Николе Вељковића, па се **УКИДАЈУ** правноснажне пресуде Основног суда у Краљеву 38К број 526/2016 од 26.02.2020. године и Апелационог суда у Крагујевцу Кж1 број 456/20 од 15.07.2020. године, а предмет враћа Основном суду у Краљеву на поновно суђење.

Образложење

Пресудом Основног суда у Краљеву 38К број 526/2016 од 26.02.2020. године, окривљени АА оглашен је кривим због извршења продуженог кривичног дела тешка крађа из члана 204. став 1. тачка 1. у вези члана 61. КЗ, за које дело је осуђен на казну затвора у трајању од 1 године и 6 месеци.

Истом пресудом, окривљени је обавезан да на име имовинско-правног захтева плати, и то оштећеној ББ износ од 645.020,00 динара, оштећеном ВВ износ од 115.500,00 динара, оштећеној ГГ износ од 492.340,00 динара, оштећеној ДД износ од 620.200,00 динара, оштећеној ЂЂ износ од 206.230,00 динара, оштећеном ЕЕ износ од 200.070,00 динара, оштећеном ЖЖ износ од 44.100,00 динара, оштећеној ЗЗ износ од 62.480,00 динара, оштећеној ИИ износ од 568.420,00 динара и оштећеном ЈЈ износ од 18.400,00 динара, док су оштећени КК и ЛЛ упућени на парнични поступак ради остваривања имовинско-правног захтева.

Истовремено, окривљени је обавезан да плати трошкове кривичног поступка, и то у корист буџетских средстава ОЈТ у Краљеву износ од 62.064,00 динара, а у корист

буџетских средстава суда износ од 71.250,00 динара и паушал у износу од 5.000,00 динара, све у року од 15 дана од дана правноснажности пресуде.

Пресудом Апелационог суда у Крагујевцу Кж1 број 456/20 од 15.07.2020. године, одбијене су као неосноване жалбе Основног јавног тужиоца у Краљеву и браниоца окривљеног АА, а пресуда Основног суда у Краљеву 38К број 526/2016 од 26.02.2020. године, потврђена.

Против наведених правноснажних пресуда, захтев за заштиту законитости поднео је бранилац окривљеног АА – адвокат Никола Вељковић због битне повреде одредаба кривичног поступка из члана 438. став 2. тачка 1) ЗКП, са предлогом да Врховни касациони суд укине побијане пресуде и предмет врати Основном суду у Краљеву на поновно одлучивање.

Врховни касациони суд је доставио примерак захтева за заштиту законитости Републичком јавном тужиоцу, сходно одредби члана 488. став 1. Законика о кривичном поступку, па је у седници већа, коју је одржао у смислу члана 490. ЗКП, без обавештења Републичког јавног тужиоца и браниоца окривљеног, сматрајући да њихово присуство није од значаја за доношење одлуке (члан 488. став 2. ЗКП), размотрио списе предмета и правноснажне пресуде против којих је захтев за заштиту законитости поднет, те је након оцене навода изложених у захтеву, нашао:

Захтев је основан.

По оцени овога суда, бранилац окривљеног АА – адвокат Никола Вељковић основано у поднетом захтеву указује да је доношењем побијаних пресуда на штету окривљеног учињена битна повреда одредаба кривичног поступка из члана 438. став 2. тачка 1) ЗКП, јер се наведене пресуде заснивају на незаконитом доказу, и то на одбрани окривљеног АА датој пред овлашћеним службеним лицима Полицијске управе Краљево дана 23.06.2015. године и дана 18.08.2016. године, који записници су сачињени супротно одредбама члана 85. став 3. и 5. ЗКП, на којим доказима се не може заснивати осуђујућа пресуда.

Одредбом члана 85. став 5. ЗКП прописано је да, ако окривљени није поучен или му није омогућено да користи права из става 2. овог члана или изјава окривљеног из става 3. овог члана о присуству браниоца није унета у записник, или ако је поступљено противно ставу 4. овог члана или ако је исказ окривљеног добијен противно члану 9. овог Законика, на исказу окривљеног не може се заснивати судска одлука. Одредбом става 3. истог члана прописано је да ће се окривљени позвати да се изричито изјасни о томе да ли ће узети браниоца по свом избору, уз упозорење да ће му ако не изабере браниоца у случају обавезне одбране бити постављен бранилац по службеној дужности, у складу са одредбама овог законика.

Дакле, одредбом члана 85. став 5. ЗКП изричито је и јасно прописано да се на исказу окривљеног не може заснивати судска одлука, ако изјава окривљеног из става 3. члана 85. о присуству браниоца није унета у записник, а што имајући у виду одредбу члана 85. став 3. ЗКП, изричито изјашњење окривљеног о томе да ли ће узети браниоца по свом избору, уз упозорење да ће му ако не изабере браниоца у случају обавезне одбране, бити постављен бранилац по службеној дужности. Ова законска одредба је,

по налажењу овога суда, императивне природе и не оставља никакву могућност њеног двојног тумачења.

Имајући у виду цитиране законске одредбе, те чињеницу да из списка предмета – из записника о саслушању окривљеног АА у својству осумњиченог, који су састављени пред овлашћеним службеним лицима МУП-а РС – ПУ Краљево дана 23.06.2015. године и 18.08.2016. године произилази да је окривљени поучен о својим правима у предистражном поступку из члана 85. став 1. ЗКП, да му је омогућен поверљив разговор са браниоцима који су му постављени по службеној дужности, и то приликом саслушања дана 23.06.2015. године адвокат Јелена Перић а дана 18.08.2016. године адвокат Соња Марошан, након чега је окривљени изнео своју одбрану, али да при томе у записницима није унета изјава окривљеног којом се он изричито изјашњава о томе да ли ће узети браниоца по свом избору, уз упозорење да ће му ако не изабере браниоца у случају обавезне одбране бити постављен бранилац по службеној дужности, то одбрана окривљеног АА дата на записницима састављеним дана 23.06.2015. године и 18.08.2016. године представља незаконит доказ на коме се не може заснивати пресуда, обзиром да ове доказне радње (саслушање окривљеног) нису извршене у складу са одредбама члана 85. став 3. и 5. ЗКП.

Имајући у виду да је правноснажна осуђујућа пресуда заснована на одбрани окривљеног АА, која је дата пред овлашћеним службеним лицима МУП-а РС – ПУ Краљево на записницима сачињеним дана 23.06.2015. године и 18.08.2016. године, то је побијаним пресудама учињена битна повреда одредаба кривичног поступка из члана 438. став 2. тачка 1) ЗКП на штету окривљеног, што се основано истиче у захтеву за заштиту законитости браниоца окривљеног – адвоката Николе Вељковића.

С тога је Врховни касациони суд усвојио као основан захтев за заштиту законитости браниоца окривљеног АА и укинуо побијане пресуде, а предмет вратио Основном суду у Краљево на поновно суђење, у смислу разлога изнетих у овој пресуди.

У поновном поступку, суд ће приликом одлучивања имати у виду примедбе из ове пресуде, те ће поступити по истима и отклонити повреду закона на коју му је указано, након чега ће бити у могућности да донесе правилну и на закону засновану одлуку, у којој ће за своју одлуку изнети јасне, конкретне и аргументоване разлоге.

Са свега изложеног а на основу одредбе члана 492. став 1. тачка 1) ЗКП, донета је одлука као у изреци пресуде.

Записничар-саветник
Снежана Меденица, с.р.

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић

Председник већа-судија
Невенка Важић, с.р.